

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

Lege privind protecția copiilor în materia adopției internaționale

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Capitolul 1 Dispoziții generale

Art. 1.- Prezenta lege reglementează condițiile și procedura specifice adopției internaționale ca măsură de protecție a copilului, precum și condițiile în care organismele private pot desfășura activități în domeniul adopției.

Art. 2.- (1) Prin adopție internațională, în sensul prezentei legi, se înțelege adopția unui copil cu domiciliul/reședința în România (stat de origine) de către o familie sau persoană cu domiciliul/reședința pe teritoriul altei țări (stat primitor).

(2) Copilul nu poate fi deplasat în străinătate în scopul adopției decât în temeiul și în condițiile unei hotărâri judecătorești irevocabile pronunțate potrivit prezentei legi și doar în compania viitorilor părinți adoptivi sau, după caz, a părinților adoptivi.

Art. 3.- Adopția internațională poate fi înfăptuită numai dacă este imposibilă luarea, într-un termen rezonabil, a oricărei măsuri de protecție care asigură îngrijirea corespunzătoare a copilului de către o familie sau persoană în țară.

Art. 4.- (1) Instanțele judecătorești din România sunt exclusiv competente să soluționeze cererile prevăzute de prezenta lege privind adopția internațională a copiilor care sunt cetățeni români sau apatrizi cu domiciliul în România.

(2) Competența aparține Tribunalului București.

Capitolul 2 Condițiile adopției internaționale

Art. 5.- Adopția internațională nu poate fi încuviințată decât dacă instanța judecătorească:

- a) a stabilit că acel copil este adoptabil, în sensul prezentei legi;
- b) a constatat că sunt îndeplinite condițiile privind consimțământul persoanelor prevăzute de lege;
- c) a apreciat că adopția internațională este în interesul copilului, având în vedere evoluția favorabilă a copilului ca urmare a încredințării acestuia familiei sau persoanei din străinătate care dorește să-l adopte.

Art. 6- (1) Este adoptabil, în sensul prezentei legi, copilul în dificultate sau cu handicap, aflat într-un centru de îngrijire sau altă unitate care funcționează potrivit legii, față de care nu s-a putut lua nici o măsură de protecție care să-i asigure îngrijirea

de către o familie sau persoană în țară, în termen de un an de la data la care a fost instituționalizat.

(2) Comisiile județene pentru protecția copilului, pe baza rapoartelor întocmite de serviciile publice pentru protecția copilului sau, după caz, de organismele private sunt obligate să întocmească pentru fiecare copil instituționalizat programul individual de măsuri alternative pentru îngrijirea acestuia în regim familial.

(3) În funcție de situația specifică a fiecărui copil, se va urmări:

a) reintegrarea copilului în familia firească prin: sprijinirea părinților în vederea asigurării condițiilor necesare creșterii copilului; încredințarea sau, după caz, plasamentul copilului la o rudă; instituirea tutelei copilului în persoana unei rude; adopția copilului de către o rudă;

b) îngrijirea copilului de către o altă familie sau persoană în țară prin: încredințarea sau, după caz, plasamentul copilului; instituirea tutelei; încredințarea copilului în vederea adopției în țară;

c) încredințarea în vederea adopției internaționale.

(4) În cazul încredințării în vederea adopției către o persoană sau familie cu domiciliul/reședința în România, rămân aplicabile dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 25/1997 cu privire la regimul juridic al adopției, aprobată prin Legea nr. 87/1998.

(5) Programul individual pentru fiecare copil va cuprinde măsurile concrete, precum și termenele pentru fiecare etapă, având în vedere cu prioritate dreptul copilului de a fi crescut în propria familie.

(6) Dacă părinții copilului sau o rudă a acestuia sunt cunoscuți, se va urmări, în primul rând, reintegrarea copilului în familia firească, în cadrul unui program care se va desfășura pe o perioadă de cel puțin 6 luni.

Art.7.- La solicitarea comisiilor pentru protecția copilului, autoritățile publice și private sunt obligate, potrivit atribuțiilor care le revin, să sprijine demersurile pentru identificarea părinților și a rudelor copilului, comunicarea cu aceștia și susținerea lor în vederea integrării copilului în familia firească.

Art.8.- Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție, denumită în continuare *Autoritate*, ține evidența centralizată a tuturor copiilor instituționalizați, pe baza comunicărilor efectuate de comisiile județene pentru protecția copilului, supraveghează și controlează modul în care acestea, prin serviciile publice specializate pentru protecția copilului și organismele private autorizate, îndeplinesc programele privind reintegrarea copilului în familia firească sau îngrijirea acestuia de către o familie sau persoană din țară.

Art. 9.- (1) La împlinirea termenului prevăzut la art.6 alin. (1), instanța judecătorească poate, la cererea Autorității, cu avizul comisiei județene pentru protecția copilului, să declare copilul adoptabil de către o familie sau persoană din străinătate, dacă din probele administrate rezultă că nu a fost posibilă luarea nici unei măsuri de îngrijire corespunzătoare a copilului în țară de către o familie sau persoană.

(2) Cererea va fi însoțită de următoarele acte:

a) hotărârea comisiei prin care a fost adoptat programul individual privind protecția copilului;

b) raportul asupra anchetei psiho-sociale a copilului;

- c) dovezi din care să rezulte imposibilitatea de a asigura îngrijirea copilului în țară de către o familie sau persoană, corespunzătoare demersurilor întreprinse conform programului individual de protecție a copilului.
- (3) Cererea se judecă de către Tribunalul București în camera de consiliu, în complet format din doi judecători specializați, anume desemnați de președintele instanței.
- (4) Copilul care a împlinit 10 ani va fi ascultat de instanță.
- (5) Este obligatorie citarea părinților, a rudelor copilului până la gradul IV inclusiv, dacă sunt cunoscute, precum și a instituțiilor prevăzute la alin. (1).
- (6) Participarea procurorului este obligatorie.
- (7) Instanța poate administra orice mijloce de probă prevăzute de lege. Dacă apreciază că este necesar, instanța poate dispune efectuarea unui raport suplimentar asupra anchetei psiho-sociale a copilului, desemnând în acest sens o persoană din corpul asistenților sociali care funcționează pe lângă tribunal.
- (8) Hotărârea tribunalului este supusă recursului, potrivit legii.
- (9) Orice act de procedură administrativă sau judiciară având ca scop adopția internațională nu poate fi efectuat decât după rămânerea irevocabilă a hotărârii judecătorești.

Art.10.-(1)Declarația autenticată care exprimă consimțământul persoanelor prevăzute de lege în vederea adopției internaționale a copilului nu este valabilă decât dacă, din cuprinsul acesteia, rezultă că :

- a) au primit sfaturile necesare și au fost informate asupra consecințelor consimțământului lor, în special asupra efectelor adopției internaționale;
- b) și-au dat consimțământul în mod liber, fără a fi condiționați de o contra-plată sau contra-prestație de orice fel.

(2) Obligația de informare a persoanelor al căror consimțământ este cerut de lege în vederea adopției internaționale revine serviciilor publice specializate pentru protecția copilului și organismelor private autorizate, persoana putând însă apela și la serviciile unui avocat sau notar public.

Art. 11.- (1)Adopția internațională nu poate fi încuviințată decât dacă instanța judecătorească a încredințat copilul în grija viitorilor părinți adoptivi o perioadă de cel puțin 6 luni, pentru a putea aprecia dacă adopția internațională este în interesul superior al copilului.

(2)Dispozițiile alin. (1) nu sunt aplicabile în cazul în care soțul adoptă copilul celuilat soț sau când adoptatorii sunt rude până la gradul IV inclusiv cu unul dintre părinții copilului.

(3)Viitorii părinți adoptivi au față de copil drepturile și îndatoririle părintești.

(4)Încredințarea copilului în vederea adopției internaționale nu produce efecte asupra cetățeniei copilului.

(5)În vederea stabilirii competenței exclusive a instanțelor române de a încuviința adopția, se consideră că domiciliul copilului este în România.

Art.12.- (1)Comitetul Român pentru Adopții, în colaborare cu autoritățile competente din statul primitor va lua măsurile corespunzătoare pentru a asigura că:

- a) autoritatea centrală a statului primitor încuviințează încredințarea copilului în vederea adopției internaționale și autorizează ca acel copil să intre și locuiască în statul respectiv;
- b) deplasarea copilului se va realiza în deplină siguranță;

- c) există garanții pentru urmărirea evoluției copilului în perioada încredințării;
- d) este posibilă luarea unor măsuri urgente de protecție a copilului în statul primitor până la înapoierea copilului în țară, atunci când nu mai este în interesul său menținerea în familia viitorilor părinți adoptivi.

(2) Reprezentanțele diplomatice și consulare ale României sunt obligate să urmărească evoluția copiilor încredințați în vederea adopției, și- în acest sens- să întocmească rapoarte lunare care se transmit Comitetului Român pentru Adopții; în cazul în care constată că evoluția copilului nu este favorabilă, vor sesiza de îndată autoritățile competente din statul primitor, precum și Comitetul Român pentru Adopții, pentru luarea măsurilor utile protecției copilului.

(3) La cererea Comitetului Român pentru Adopții, pe baza rapoartelor întocmite potrivit alin. (2) și a punctului de vedere al autorităților străine competente, instanța judecătorească va putea dispune revocarea măsurii încredințării copilului în vederea înapoierii acestuia de îndată în țară.

Art.13.- (1) În cazul în care viitorii părinți adoptivi au domiciliul/reședința pe teritoriul unui stat care nu este parte la *Convenția de la Haga asupra protecției copiilor și cooperării în materia adopției internaționale*, încheiată la 29 mai 1993, ratificată prin Legea nr. 84/1994, încredințarea copilului în vederea adopției internaționale poate fi dispusă numai dacă există un acord de cooperare între Comitetul Român pentru Adopții și autoritatea centrală competentă a statului străin din care să rezulte că sunt asigurate garanțiile prevăzute de art. 17-21 din această *Convenție*.

(2) Acordurile de cooperare încheiate de Comitetul Român pentru Adopții se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art.14.- (1) La împlinirea perioadei de încredințare a copilului, instanța judecătorească va putea încuviința adopția internațională, dacă sunt îndeplinite condițiile legale ale adopției și apreciază că aceasta este în interesul superior al copilului.

(2) Cererea privind încuviințarea adopției prelungește de drept perioada de încredințare a copilului în străinătate până la soluționarea acesteia prin hotărâre irevocabilă.

Capitolul 3

Dispoziții procedurale privind adopția internațională

Art.15.- (1) Cererile familiilor sau persoanelor care au domiciliul/reședința pe teritoriul altui stat și care doresc să adopte vor fi transmise Comitetului Român pentru Adopții prin intermediul autorității centrale care acționează în acel stat în domeniul protecției copiilor și cooperării în materia adopției internaționale sau al organismelor private autorizate. În lipsa unei autorități centrale, cererile vor fi transmise comitetului numai prin intermediul autorității publice din statul respectiv, cu atribuții în domeniul adopției, care a încheiat cu comitetul acorduri de colaborare, sau al organismului privat autorizat.

(2) Cererile vor fi însoțite de următoarele acte:

- a) un act, eliberat de autoritățile străine prevăzute la alin. (1), din care să rezulte că există garanții pentru ca minorul să intre și să locuiască în statul străin respectiv în cazul încuviințării adopției, cât și pentru urmărirea evoluției lui după adopție;
- b) un act, eliberat de autoritățile străine prevăzute la alin. (1), din care să rezulte că persoana sau familia în cauză este aptă să adopte, în conformitate cu prevederile legii lor naționale;
- c) raportul asupra anchetei psihosociale, efectuată de autoritățile străine competente sau de organisme private autorizate de către acestea la domiciliul persoanei sau al familiei în cauză, în care să se arate opinia acestora cu privire la adopție;
- d) certificatele de naștere și de căsătorie ale persoanei sau ale familiei în cauză, în copie legalizată;
- e) certificate privind starea de sănătate și antecedentele penale ale persoanei sau ale familiei respective;
- f) un act din care să rezulte că, atunci când nu mai este în interesul copilului menținerea încredințării în vederea adopției, autoritățile străine competente vor lua măsurile utile pentru protecția copilului până la înapoierea acestuia în țară.

(3) Cererea și actele prevăzute la alineatul precedent nu vor fi primite de Comitetul Român pentru Adopții, decât dacă sunt însoțite de traducerea autenticată în limba română.

Art. 16.- (1) Comitetul Român pentru Adopții transmite cererile serviciilor publice specializate și organismelor private autorizate în vederea identificării familiei sau persoanei potrivite pentru copilul declarat adoptabil potrivit prezentei legi.

(2) În cazul în care mai multe familii sau persoane doresc să le fie încredințat în vederea adopției internaționale același copil, comisia pentru protecția copilului va putea aviza favorabil doar una dintre cereri, urmând să transmită însă comitetului și celelalte cereri însoțite de actele cerute de lege.

(3) Propunerile comisiei privind încredințarea copilului în vederea adopției internaționale vor fi însoțite de următoarele acte:

- a) hotărârea judecătorească irevocabilă prin care copilul a fost declarat adoptabil;
- b) certificatul medical privind starea de sănătate a copilului, eliberat de policlinica de la domiciliul acestuia;
- c) declarația autenticată de consimțământ la adopție a părinților copilului, în cazurile și condițiile prevăzute de lege;
- d) declarația autenticată de consimțământ a familiei sau persoanei care dorește să adopte, în care aceasta să precizeze și faptul că a luat cunoștință de starea de sănătate a copilului, potrivit certificatului medical prevăzut la lit. b) și că este de acord cu încredințarea acelui copil în vederea adopției;
- e) raportul asupra anchetei psiho-sociale a copilului;
- f) avizul favorabil al comisiei pentru protecția copilului privind încredințarea în vederea adopției internaționale;

Art. 17.- (1) Comitetul Român pentru Adopții, primind propunerea de încredințare a copilului în vederea adopției internaționale, va putea elibera confirmarea, dacă au fost respectate procedurile și condițiile specifice adopției internaționale.

(2) În cazul în care sunt mai multe cereri de încredințare a copilului, se va putea acorda prioritate familiilor sau persoanelor cu cetățenie română din străinătate.

Art. 18.-(1) După eliberarea confirmării, Comitetul Român pentru Adopții transmite cererea de încredințare a copilului în vederea adopției internaționale Tribunalului București. În cazul mai multor cereri privind același copil, la solicitarea familiilor sau persoanelor în cauză, vor fi transmise și aceste cereri, urmând ca instanța judecătorească să hotărască în funcție de interesul superior al copilului.

(2) Citarea Comitetului Român pentru Adopții este obligatorie.

(3) Consimțământul copilului care a împlinit vârsta de 10 ani va fi cerut în instanță.

(4) Dispozițiile art. 9 alin.(3), (6)- (8) sunt aplicabile.

Art. 19.-(1) La împlinirea perioadei de încredințare a copilului, la solicitarea familiei sau persoanei căreia i s-a încredințat copilul, cererea privind încuviințarea adopției se transmite de Comitetul Român pentru Adopții Tribunalului București. Dispozițiile art. 15 alin.(1) sunt aplicabile.

(2) Cererea va fi însoțită de următoarele acte:

- a) hotărârea irevocabilă prin care copilul a fost declarat adoptabil;
- c) hotărârea irevocabilă de încredințare a copilului în vederea adopției internaționale;
- d) declarația de consimțământ autenticată a familiei sau persoanei care dorește să adopte;
- e) declarația de consimțământ autenticată a copilului care a împlinit 10 ani și care dorește să fie adoptat;
- f) raportul autorităților străine competente din care rezultă evoluția copilului în perioada încredințării și încuviințarea acestora ca adopția internațională să fie încheiată;
- g) rapoartele intermediare privind evoluția copilului, prezentate de Comitetul Român pentru Adopții, întocmite potrivit art. 12.

Art.20-Instanța se va pronunța asupra cererii de încuviințare a adopției, având în vedere ca adoptatul să poată beneficia în țara străină de garanțiile și normele echivalente acelor existente în cazul unei adopții naționale.

Art. 21.- (1) După încuviințarea adopției internaționale, Comitetul Român pentru Adopții va elibera un certificat care atestă că adopția este conformă cu normele impuse de Convenția asupra protecției copiilor și cooperării în materia adopției internaționale.

(2) Comitetul Român pentru Adopții, cu sprijinul reprezentanțelor diplomatice și consulare române și pe alte căi admise de normele internaționale, va depune diligențele necesare pe lângă autoritățile sau organismele statului al cărui cetățean a adoptat un copil român, pentru ca acesta să beneficieze de garanțiile și normele echivalente acelor existente în cazul unei adopții naționale.

(3) Comitetul Român pentru Adopții are datoria să urmărească evoluția copilului și a relațiilor dintre acesta și părinții săi adoptivi cel puțin 2 ani după încuviințarea adopției. În acest sens, reprezentanțele diplomatice și consulare ale României vor prezenta anual un raport privind evoluția copilului în străinătate.

Capitolul 4

Autorități centrale și organisme private autorizate

Art.22.- (1) Comitetul Român pentru Adopții este organ în subordinea Guvernului, înființat în scopul supravegherii și sprijinirii acțiunilor de protecție a drepturilor - copilului prin adopție internațională și al realizării cooperării internaționale în acest domeniu.

(2) Comitetul Român pentru Adopții este autoritatea centrală română, însărcinată să aducă la îndeplinire obligațiile prevăzute de Convenția asupra protecției copiilor și cooperării în materia adopției internaționale.

(3) Modul de organizare și funcționare a comitetului se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

(4) În vederea îndeplinirii atribuțiilor ce îi revin și a atingerii scopului pentru care a fost înființat, Comitetul Român pentru Adopții colaborează cu autorități publice române și străine, cu serviciile publice specializate pentru protecția copilului, subordonate acestora, cu organismele private române și străine autorizate și cu organizații internaționale, în orice probleme de interes reciproc în domeniul adopției.

Art.23.(1)-Organismele private române care desfășoară activități în domeniul adopției sunt persoane juridice de drept privat constituite potrivit legii.

(2) Pot desfășura activități în domeniul adopției numai organismele private române care sunt autorizate de către Autoritate, pe baza evaluării anuale a indicatorilor de performanță prevăzuți în convențiile de cooperare încheiate cu Autoritatea și cu consiliul județean sau, după caz, local al sectoarelor municipiului București, în a cărei circumscripție urmează să fie aplicat programul respectiv.

(3)Convențiile prevăzute la alin. (2) vor avea ca obiect:

- a) activitatea de prevenire a abandonului de copii;
- b) activitatea de prevenire a abuzului și a neglijării sub orice formă a copilului, precum și a tuturor fenomenelor care determină intrarea copilului în dificultate;
- c) activitatea de reintegrare a copiilor în familie;
- d) alte programe privind protecția drepturilor copilului.

(4)Lista organismelor private astfel autorizate să desfășoare activități în domeniul adopțiilor se aprobă prin hotărâre a Guvernului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(5) În condițiile legii, organismele private române autorizate să desfășoare activități în domeniul adopției pot fi declarate de utilitate publică.

Art.24.- Organismele private străine pot fi recunoscute, în condițiile legii, și autorizate să desfășoare activități în domeniul adopției internaționale prin hotărâre a Guvernului.

Art.25- Criteriile și procedura privind autorizarea organismelor private române și străine se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Art.26. – Persoanele care ocupă o funcție publică sau o funcție de demnitate publică nu pot desfășura activități în domeniul adopției în cadrul organismelor private autorizate.

Art.27.-(1) Organismele private autorizate să desfășoare activități în domeniul adopției nu pot încasa de la solicitanți alte sume de bani decât cele necesare acoperirii cheltuielilor efectuate în vederea constituirii și soluționării dosarelor de adopție de către autoritățile competente.

(2) Prin hotărâre a Guvernului se va stabili nivelul maxim al cheltuielilor care pot fi efectuate potrivit alin. (1).

Art.28 –(1) Lista donațiilor primite de organismele private reprezentând sume mai mari de 10 salarii de bază minime brute pe țară, precum și suma provenită din însumarea donațiilor confidențiale se publică în Monitorul Oficial al României până la data de 31 martie a anului următor, sub sancțiunea retragerii autorizației sau, după caz, a refuzului de a reînnoi autorizația.

(2) Lista donatorilor, precum și evidențele contabile ale organismului privat autorizat trebuie să conțină cel puțin următoarele elemente: numele sau, după caz, denumirea, domiciliul sau, după caz, sediul, cetățenia sau, după caz, naționalitatea donatorului, numărul și seria actului de identitate sau, după caz, numărul de înmatriculare în registrul comerțului, data la care a fost efectuată donația.

(3) Sunt interzise donațiile de bunuri materiale sau sume de bani ori *prestarea de servicii gratuite* din partea solicitanților pe care i-au sprijinit în vederea soluționării dosarelor de adopție internațională.

Art.29.- (1) Curtea de Conturi este autoritatea publică abilitată să controleze respectarea prevederilor legale privind finanțarea organismelor private autorizate să desfășoare activități în domeniul adopției.

(2) În cazul în care constată nerespectarea dispozițiilor art. 28 alin. (1) privind publicitatea donațiilor, Curtea de Conturi va sesiza de îndată Autoritatea Națională pentru Protecția copilului și Adopție pentru a dispune asupra autorizației.

(3) Veniturile dobândite cu încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) și art. 28 alin. (3) din prezenta lege se fac venit la bugetul de stat, pe baza hotărârii definitive a Colegiului Jurisdicțional al Curții de Conturi.

Capitolul 5

Dispoziții tranzitorii și finale

Art.30- (1) Prevederile prezentei legi nu afectează procedurile de adopție internațională aflate în curs de desfășurare și nici repartițiile efectuate de Comitetul Român pentru Adopții până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(2) Organismele private române și străine autorizate până la intrarea în vigoare a prezentei legi își pot continua activitatea până la împlinirea termenului de autorizare, după care sunt obligate să se conformeze criteriilor și procedurilor de autorizare prevăzute de prezenta lege.

Art. 31- În cazul copiilor instituționalizați cu privire la care Comitetul Român pentru Adopții nu a emis o repartiție în vederea identificării unei familii sau persoane adoptive, termenul prevăzut de art. 6 curge de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Art. 32.- (1) Pe lângă Tribunalul București vor funcționa asistenți sociali, care vor efectua rapoartele asupra anchetei psiho-socială a copilului, la cererea instanței.

(2) În vederea aplicării prevederilor prezentei legi, Guvernul va suplimenta corespunzător numărul maxim de posturi aprobat pentru Ministerul Justiției și Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție.

Art. 33—(1) Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

-art. 10, 11 alin.(2)-(4), 12 alin. (4) și alin. (5) teza întâi, art. 19, 20, 23, 25 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.25/1997 cu privire la regimul juridic al adopției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 120 din 12 iunie 1997, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 87/1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 168 din 29 aprilie 1998;

-alin. (6) al art. 6 din Normele metodologice și măsurile tranzitorii de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 26/1999 privind protecția copilului în dificultate, republicată, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 117/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 12 martie 1999.

- precum și orice alte dispoziții contrare.

(2) Ordonanța de urgență a Guvernului nr.25/1997 cu privire la regimul juridic al adopției, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cele aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

Această propunere legislativă a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința2001, cu respectarea prevederilor articolului 74, alin. 1 din Constituția României.

**PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR**

Valer Dorneanu

Această propunere legislativă a fost adoptată de Senat în ședința din2001, cu respectarea prevederilor articolului 74, alin. 1 din Constituția României.

**PREȘEDINTELE
SENATULUI**

Nicolae Văcăroiu